

A Médiatanács 904/2017. (VII. 25.) számú határozatának kivonata

Tényállás

A TV2 Média Csoport Zrt. médiaszolgáltató TV2 adóján 2017. június 4-én 18 órai kezdettel sugárzott „Tények” című műsorában közzétett „*Ma van a nemzeti összetartozás napja*” című összeállításban a következők voltak láthatóak, illetve hallhatóak:

Hírolvasó: „A magyarság szégyenfalán van a helye Gyurcsánynak, Botkának és Vonának, mert nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt. Erről Hollik István, a KDNP országgyűlési képviselője beszélt. A Nemzeti Összetartozás Napjának meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény a 2010-ben megalakult új Országgyűlés legfontosabb döntése volt, ezt pedig Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetője írta közleményében.”

Narrátor: „Katonai tiszteletadás mellett felvonták a nemzeti lobogót a Parlament előtt a nemzeti összetartozás napja alkalmából. Az eseményen részt vett Áder János köztársasági elnök, Simicskó István honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezérkari főnök is. 1920. június 4-én írták alá a versailles-i Trianon-palotában a Magyarországot szétszabdoló, az első világháborút lezáró békeszerződést. A döntés után több millió magyar került az új országhatárokon túlra. Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetője közleményében azt írta: az ünnep meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény a 2010-ben megalakult új Országgyűlés legfontosabb döntése volt. A Fidesz-KDNP szövetség ezzel tanúságot tett a magyar nemzet határokon átívelő összetartozása és a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás mellett. Számunkra a nemzet: a magyarok összessége határainkon innen és túl. A KDNP országgyűlési képviselője pedig azt mondta: a magyarság szégyenfalán van a helyük mindazoknak, akik 2010-ben nem álltak ki a magyar nemzet határokon átívelő egysége mellett.”

Hollik István (országgyűlési képviselő, KDNP): „Gyurcsány Ferenc, ott van Botka László és ott van Vona Gábor. Ők azok a pártvezetők, miniszterelnök-jelöltek, akik ott voltak 2010-ben a Parlamentben, mégsem támogatták, nem támogatták, és nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt. És hát azóta az ellenzék újra és újra bizonyította, hogy nem lehet rájuk számítani, ha nemzeti ügyekről van szó.”

Narrátor: „A képviselő szerint az ellenzék már odáig is elment, hogy baloldali és újabban már jobbikos politikusok is gyalázták a külhoni magyarságot.”

A kérelmező álláspontja szerint a médiaszolgáltató megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi követelményét, mivel nem került megjelenítésre a Jobbik Magyarországért Mozgalom álláspontja, amelyet 2017. június 4-én 13:03 órakor hozott nyilvánosságra az MTI-n keresztül.

A Médiatanács döntése

A médiaszolgáltató megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, ezért a Médiatanács döntésének vagy a döntésben meghatározott közlemény közzétételére, illetve arra kötelezte, hogy a biztosítson lehetőséget a kérelmezőnek az általa hiányolt álláspontja megjelenítésére.

A Médiatanács döntésének indokai

1. A kérelmező által hiányolt közlemény

„Történelem-magyarság-pártok-Jobbik

Nemzeti összetartozás napja – Jobbik: a kormánypártok szégyelljék magukat!

Budapest, 2017. június 4., vasárnap (MTI) – A kormánypártok Trianonnal kapcsolatos lépéseit nevezi szégyellnivalónak a Jobbik frakciója Hollik István (KDNP) vasárnapi kijelentéseire reagálva.

A kereszténydemokraták országgyűlési képviselője sajtótájékoztatóján azt mondta, a magyarság szégyenfalán van a helyük mindazoknak, akik 2010-ben nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt, és itt Vona Gábort, a Jobbik elnökét is megnevezte.

A Jobbik frakciója sajtóközleményében azt írta: nem tudják elfelejteni, hogy a Soros-ösztöndíjas Orbán Viktor és pártja 1990-ben még látványosan kivonult a Parlament ülésterméből, amikor Trianonra kellett volna emlékezni. Ezt a gyalázatot a Fidesz és a KDNP a héten megismételte, amikor elutasították, hogy 2020 Trianon emlékévé legyen, húzták alá.

A közleményben megjegyzik: Vona Gábor volt az egyetlen kormányfőjelölt, aki elzarándokolt a magyar összetartozás legnemesebb eseményére, a csíksomlyói búcsúba, miközben Orbán Viktor a cardiffi BL-döntő díszpáholyát választotta.”

2. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A tárgyi műsorszámban közreadott „Ma van a nemzeti összetartozás napja” című hírblokk azzal foglalkozott, hogy a nemzeti összetartozás napja alkalmából mit nyilatkozott közleményében a Fidesz frakcióvezetője, illetve sajtótájékoztatója során a másik kormánypárt országgyűlési képviselője. A médiaszolgáltató röviden ismertette a megemlékezés állami eseményét (a nemzeti lobogó Parlament előtt, katonai tiszteletadás mellett, Áder János köztársasági elnök, Simicskó István honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezérkari főnök részvételével történt felvonása), majd a nemzeti összetartozás napja alkalmából a Fidesz frakcióvezetője által kiadott közleményben foglaltakat, miszerint e nap meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása a 2010-ben megalakult Országgyűlés legfontosabb döntése volt, amellyel a Fidesz-KDNP szövetség tanúságot tett a magyar nemzet határokon átívelő összetartozása és a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás mellett („Számunkra a nemzet: a magyarok összessége határainkon innen és túl”). Végül Hollik István, KDNP-s országgyűlési képviselő sajtótájékoztatóján elhangzottak kerültek ismertetésre, aki szerint a magyarság szégyenfalán van a helye azoknak, akik 2010-ben nem álltak ki a magyar nemzet határokon átívelő egysége mellett. Saját hangján ezen személyek között Gyurcsány Ferencet, Botka Lászlót és Vona Gábort említette meg.

A híradást a médiaszolgáltató – narrátor útján – azzal zárta, hogy a képviselő szerint az ellenzék, a baloldaliak mellett újabban már a jobbikos politikusok is gyalázzák a külhoni magyarságot.

A tárgyi műsorszegmens lényegi mondanivalója a nap állami eseményeinek bemutatásán túl a kormányzó pártok nemzeti összetartozás napjával kapcsolatos nyilatkozatának, véleményének ismertetése volt.

A kérelmező érdemi álláspontját a kifogásolt híradásban megszólaltatott Hollik István, a KDNP országgyűlési képviselője által a nemzeti összetartozás napja alkalmából tartott sajtótájékoztatón elhangzottak kapcsán fogalmazta meg, miszerint a magyarság szégyenfalán van a helye azoknak, akik 2010-ben nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt, s – többek között – Vona Gábort, a Jobbik elnökét is említette. E kijelentések a kifogásolt híradásban elhangzottak, amelyre tekintettel a kérelmező közleményében foglalt véleménye – mely szerint a nemzeti összetartozás napjának alkalmával inkább a kormányzó pártoknak van szégyellnivalója – releváns a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, hiszen annak lényegi mondanivalójával szervesen

összefügg, figyelemmel arra a tényre is, hogy a beszámolóban szereplő közlemény kifejezetten említette a kérelmező által képviselt párt elnökét.

Nem helytálló a médiaszolgáltató nyilatkozatában foglalt azon álláspont, amely szerint – mivel a műsorszámban kizárólag a nemzeti összetartozás napjáról és ennek apropóján egy sajtóközlemény, illetve egy sajtótájékoztató elhangzotta említése által a kettős állampolgárságról szóló törvény megszavazásának jelentőségéről tudósított – a kérelmezői kifogásban hivatkozott közlemény nem közölt a bemutatott témához köthető és releváns információt, ugyanis a kérelmező a bemutatott sajtótájékoztató elhangzott mondanivalóra reagált közleményében, a fentiekben kifejtettek szerint.

3. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

A kérelmező által megfogalmazott vélemény – annak lényegi mondanivalója – érdemben eltért a tájékoztatásban ismertett véleménytől. A kérelmező azt hangsúlyozta ugyanis, hogy a megjelenített Hollik-féle véleménnyel szemben inkább a kormányzó pártoknak van szégyellnivalója. Ennek igazolásaképpen távolabbi és közelmúltbéli történéseket említett, miszerint

- 1990-ben Orbán Viktor és a Fidesz látványosan kivonult a parlamenti ülésteremből, amikor Trianonra kellett volna emlékezni,
- a kormányzó pártok elutasították a 2020-as év trianoni emlékévvé nyilvánítására vonatkozó idei javaslatot,
- Orbán Viktor miniszterelnök a magyar összetartozás legnemesebb eseményének számító csíksomlyói pünkösdi búcsú helyett a cardiffi BL-döntő díszpáholyát választotta.

Ezek a történések a kérelmező értelmezése szerint a nemzeti összetartozás napja alapjául szolgáló trianoni eseményeknek, illetve a magyarság összetartozásának a negligálását jelentik.

Ennek értelmében a kérelmező közleményében a műsorszegmensben foglaltaktól érdemben eltérő, illetve teljes mértékben ellentétes vélemény volt olvasható.

4. A hiányolt vélemény nyilvánosságra kerülésének időpontja

A médiaszolgáltató számára a kifogással érintett műsorszám szerkesztésekor már kiadásra került, így megismerhető volt a kérelmező által hiányolt vélemény, illetve megfelelő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy azt a vizsgált műsorszámba szerkessze, hiszen a Hollik István 2017. június 4-én tartott sajtótájékoztatóján elhangzottakra a Jobbik aznap 13:03 órakor kiadott közleményében reagált, míg a sajtótájékoztató elhangzottról beszámoló műsorszám 18 órakor kezdődött. A Jobbik-közlemény és a kifogásolt műsorszám kezdési időpontja között eltelt 5 óra a technikai fejlettségre tekintettel elegendő idő lett volna a hiányolt álláspont műsorba szerkesztéséhez.

A médiaszolgáltató a kiegyensúlyozott tájékoztatás körében nem köteles egy adott ügyvel kapcsolatban valamennyi létező álláspontot felderíteni, s nem kötelezettsége, hogy minden egyes nyilvánosságra hozott véleményt, azok képviselőivel együtt megjelenítsen. A felelős médiaszolgáltatás jegyében az kötelessége, hogy törekedjen annak felderítésére, hogy létezik-e (legalább egy) olyan vélemény, mely ellentétes a közreadott tájékoztatásban elhangzott véleménnyel, különösen olyan esetekben, amikor a műsorszámba szerkesztett álláspontok, állítások egyértelműen beazonosítható személyre, szervezetre vonatkoznak. Jelen esetben ez a tájékozódásra történő törekvés semmilyen aránytalan nehézséget nem okozott volna a médiaszolgáltatónak, hiszen akár telefonos úton is megkereshette volna – az elnökének megnevezése okán – a Jobbik illetékesét ez ügyben, vagy akár az MTI honlapjára is ellátogathatott volna. Az itt közzétett, a kifogás részét képező közleményből ugyanis kiderül, hogy a megszólaltatott KDNP-s országgyűlési képviselő és a Jobbik országgyűlési

képviselőcsoportja ellentétes véleményt képvisel(-e) a nemzeti összetartozás napja kérdésében.

5. Az egyedi műsorszámon belül vagy a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdése

A vizsgált műsorszám műfaji értelemben „híradó”. A „híradó” azonban nem azonos az Mttv. szerinti „hírműsorzámmal”. A hírműsorszám törvényi fogalma a kiegyensúlyozott tájékoztatás szempontjából szükséges besoroláshoz túlságosan tág, és olyan jellegű műsorszámokat is magában foglalhat, amelyek tekintetében a médiaszolgáltató nem feltétlenül köteles minden egyes, egyedi műsorszámban biztosítani a kiegyensúlyozott tájékoztatást.

A naponta, jellemzően hétvégén is jelentkező, kizárólag rövid híryananyagokat és bejátszásokat tartalmazó hírműsorszám (hagyományos megnevezéssel: híradó) esetében merülhet fel az egyedi műsorszámra is vonatkozó kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség. E műsorszámok elhatárolhatók az akár ugyanúgy naponta jelentkező, és elsősorban szintén a közönség tájékoztatását célzó más műsorszámoktól (pl. magazinműsorok, háttérműsorok).

A napi „híradó” (amely akár naponta többször, több kiadásban is megjelenhet a műsorfolyamban) jellegénél fogva olyan műsorszám, amelytől egyedi esetben is megkövetelhető a kiegyensúlyozott tájékoztatás. Egyfelől, a napi híradó általában olyan aktualitásokat tartalmaz, amelyek az adott napon történtek, és amelyek egy másnapi műsorszámban már nem aktuálisak, „érdekesekek” a közönség számára, másfelől a műsorszám hagyományos szerkesztési módja szerint egy adott, bemutatott ügyről többféle álláspont megfogalmazására, megjelenítésére nyílik mód. Az adott napon történtek kiegyensúlyozott bemutatása egyszerre, egyidejűleg szükséges, mert ez szolgálja a közvélemény érdekeit, egy másik napon azonos ügyben közzétett eltérő vélemény már szükségszerűen csekélyebb eséllyel indul „a vélemények versenyében”, mint a korábban közzétettek. Ugyanakkor, tekintettel kell lenni a közönség médiafogyasztási szokásaira is; például a közönségtől nem várható el, hogy egy adott napon több „híradót” – akár egyazon médiaszolgáltató több hasonló jellegű műsorszámát – is figyelemmel kíséren, tehát e műsorszámokban közzétett tájékoztatásoknak emiatt is önmagukban kiegyensúlyozottnak kell lenniük.

Az eljárásban vizsgált műsorszám olyan hírműsorzámnak tekinthető, amely tekintetében a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye az egyedi műsorszámra vonatkozóan előírt kötelezettség, így a műsorszám sorozatában korábban vagy később közzétett műsorszámok vizsgálata nem képezte a hatósági eljárás tárgyát. A korábbi, illetve későbbi műsorok vizsgálatának mellőzését az is indokolta, hogy a médiaszolgáltató nyilatkozatában kifejtett álláspontja szerint a kérelmező kifogása nem volt megalapozott, ezért annak közzétételét egyáltalán nem találta – a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulása szempontjából – indokoltnak és szükségesnek.